

Viktiga förändringar för gode män och förvaltare från 1 juli 2026

Den 1 juli 2026 träder den största reformen på ställföreträdarområdet på många år i kraft. Syftet är att stärka huvudmannens ställning, tydliggöra uppdraget för gode män och förvaltare samt förbättra tillsyn och kvalitet i verksamheten.

Här följer de viktigaste förändringarna som berör dig som god man eller förvaltare.

1. Huvudmannens vilja får större betydelse

Lagstiftningen tydliggör att ställföreträdaren ska:

- Beakta huvudmannens vilja eller förmodade inställning.
- Alltid handla på det sätt som bäst gagnar huvudmannen.
- Kunna motivera sina beslut utifrån huvudmannens önskemål och behov.

Vad innebär det i praktiken?

Du behöver i större utsträckning dokumentera och kunna redovisa hur du tagit hänsyn till huvudmannens vilja när du fattar beslut.

2. Ny skyldighet att löpande informera huvudmannen

En ny bestämmelse införs som innebär att gode män och förvaltare löpande ska informera huvudmannen om uppdraget och de åtgärder som vidtas.

Undantag

Information behöver inte lämnas om:

- huvudmannen helt saknar förmåga att ta till sig informationen,
 - informationen riskerar att orsaka oro eller skada.
-

Vad innebär det i praktiken?

Regelbundna kontakter och information till huvudmannen blir en tydligare del av uppdraget.

3. Ny årsberättelse och slutberättelse

En av de största förändringarna är att det införs två nya obligatoriska redovisningshandlingar:

Årsberättelse

Lämnas senast 1 mars varje år.

Slutberättelse

Lämnas inom en månad efter att uppdraget upphört.

Berättelserna ska beskriva:

- ekonomiska angelägenheter,
- personliga angelägenheter,
- kontakter med huvudmannen,
- hur huvudmannens vilja har beaktats,
- hur informationsskyldigheten har fullgjorts.

Viktigt!

Årsberättelsen ersätter i praktiken de frivilliga redogörelser som många kommuner tidigare begärt.

Observera:

Med anledning av ovan ber vi dig att endast använda de uppdaterade mallarna för års- och slutberättelse som kommer att publiceras på hemsidan i samband med att nya lagen träder i kraft.

Du kommer att finna de nya dokumenten här:

Redovisning godmanskap och förvalterskap - Harnosand.se

4. Utökade krav i årsräkning och sluträkning

Årsräkningen ska innehålla mer information än tidigare.

Det ska bland annat framgå:

- hur mycket som använts för huvudmannens uppehälle,
- hur mycket som använts för huvudmannens nytta och välbefinnande,
- eventuell schablonersättning för utgifter.

Vad innebär det i praktiken?

Det blir viktigare att kunna visa hur huvudmannens pengar faktiskt har kommit huvudmannen till nytta.

5. Fokus på huvudmannens välbefinnande

Lagstiftningen tydliggör att huvudmannens medel ska användas inte bara för nödvändiga levnadskostnader utan också för:

- nytta,
- trivsel,
- välbefinnande.

Det som ibland kallas "guldkant i tillvaron" får ett tydligare lagstöd.

Exempel

- fritidsaktiviteter
- utflykter
- kulturupplevelser
- andra aktiviteter som skapar livskvalitet

6. Nya benämningar på uppdragens omfattning

De traditionella delarna:

- bevaka rätt
- förvalta egendom
- sörja för person

ersätts i lagstiftningen av:

Ekonomiska angelägenheter

Motsvarar i huvudsak:

- förvalta egendom
- bevaka rätt i ekonomiska frågor

Personliga angelägenheter

Motsvarar i huvudsak:

- sörja för person
- bevaka rätt i personliga frågor

Viktigt

För ett fullt uppdrag förändras inte innehållet i praktiken, men begreppen blir tydligare.

7. Ökad tillsyn och fler kontrollmöjligheter

Överförmyndaren får utökade möjligheter att granska ställföreträdarens verksamhet.

Det blir tydligt att tillsynen omfattar hela uppdraget, inte bara ekonomisk förvaltning.

Överförmyndaren kan:

- begära fler handlingar,
- förelägga om kompletteringar,
- förena förelägganden med vite.

8. Skyldighet att lämna uppgifter och handlingar

Gode män och förvaltare blir uttryckligen skyldiga att lämna de uppgifter och handlingar som överförmyndaren begär.

Om handlingar inte lämnas in kan föreläggande med vite beslutas.

9. Snabbare byte av god man eller förvaltare

Om en ställföreträdare begär entledigande ska ny god man eller förvaltare utses så snart som möjligt.

Syftet är att minska långa väntetider och skapa bättre kontinuitet för huvudmannen.

10. Mer stöd och utbildning

Från den 1 juli 2026 får överförmyndaren ett tydligare ansvar att erbjuda:

- introduktionsutbildning,
- fortbildning,
- stöd i uppdraget.

Under de kommande åren införs även nationella utbildningskrav för ställföreträdare.

Sammanfattning – det viktigaste att tänka på

- ✓ Dokumentera hur du beaktar huvudmannens vilja.
- ✓ Informera huvudmannen löpande om vad som sker i uppdraget.
- ✓ Förbered dig på att lämna årsberättelse och slutberättelse.

- ✓ Redovisa inte bara ekonomin utan hela uppdraget.
 - ✓ Tänk på huvudmannens välbefinnande – inte bara ekonomi och myndighetskontakter.
 - ✓ Var beredd på ökad tillsyn och fler krav på dokumentation.
 - ✓ Ta del av de utbildningar som erbjuds av överförmyndaren.
- De nya reglerna syftar till att skapa ett mer rättssäkert, tydligt och individanpassat ställföreträdarskap där huvudmannens vilja, delaktighet och välbefinnande står i centrum.